

Борис Миколайович Лятошинський (1895–1968)

Персональна бібліографічна пам'ятка

3 січня – 120 років від дня народження Бориса Миколайовича Лятошинського – одного з найвидатніших українських композиторів, диригента, талановитого педагога, музично- громадського діяча.

Постать Бориса Лятошинського на музичній орбіті двадцятого століття є визначальною, і не лише в українському контексті, адже його симфонії мають всесвітнє значення.

Борис Лятошинський народився 1894 року на Житомирщині в сім'ї інтелігентів. Його батько був директором Житомирської гімназії. Сім'я товаришувала з родиною Косачів. З ранніх років виявив велику музичну обдарованість, вчився грати на скрипці і фортепіано. Перші твори молодого композитора, написані в 14 років, з успіхом виконувалися в Житомирі.

Закінчив Київський університет (1918) та Київську консерваторію (1919). Вже 1920 р. починає викладати в Київській консерваторії, з 1935 р. і до кінця життя був її професором. Окрім того, в 1935-1938 рр. та під час евакуації (1941-1944) працював професором Московської консерваторії. Влітку 1944 року Лятошинський повернувся на Україну і відразу ж включився у музичне життя Києва. Лятошинського призначають художнім керівником Української філармонії, він працює музичним консультантом у Радіокомітеті, викладає у Київській консерваторії.

Борис Лятошинський був надзвичайно різнобічним композитором: створив дві опери ("Золотий обруч", "Щорс"), п'ять симфоній, чотири струнні квартети, два інструментальні тріо, низку симфонічних творів різних жанрів (увертюри, сюїти, балади, поеми), кантати, хори а капела, обробки народних пісень (для голосу і фортепіано, для хору), писав твори для фортепіано ("Слов'янський концерт", сонати, балади, прелюдії), музику до театральних постановок ("Ромео і Джульєтта" В. Шекспіра, "У пущі" Лесі Українки) та кінофільмів ("Іван", "Тарас Шевченко", "Григорій Сковорода", "Іван Франко", "Кармелюк" та ін.). Крім того, Борис Миколайович оркестрував опери М. Лисенка "Тарас Бульба" (з Л. Ревуцьким) і "Енеїда", Р. Глієра "Шахсенем" та балети.

Велика музична спадщина Б. М. Лятошинського є золотим фондом української музики.

1.Лятошинський Б. П'ять прелюдій для фортепіано / Б. Лятошинський. – К. : Муз. Україна, 1993. – 12 с.

85.95

Л 97

2. Лятошинський Б. Шевченківська сюїта для фортепіано : концертно-педагогічний репертуар / Б. Лятошинський. – К. : Муз. Україна, 1986. – 16 с.

85.95

Л 97

* * *

3. Боровик М. Про індивідуальні стилі в українській радянській симфонічній музиці (Л. Ревуцький, Б. Лятошинський, А. Штогаренко) / М. Боровик // Сучасна українська музика : зб. ст. / Ін-т мистецтвознав., фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського АН УРСР ; [редкол.: Л. Б. Архімович, Н. О. Горюхіна, В. Д. Довженко]. - К., 1965. – С. 48–69.

85.31(4УКР)я43

С 91

4. Верещагіна О. Є. Розвиток українського симфонізму в творчості Б. М. Лятошинського // Історія української музики ХХ століття : навч. посіб. : [для студ. муз. спец. ВНЗ] / О. Є. Верещагіна, Л. П. Холодкова. - К., 2010. – С. 127–158.

85.313(4УКР)

В 31

5. Верещагіна О. Є. Романтичні тенденції в українських симфоніях першої чверті ХХ ст. Б. Лятошинський. Симфонія № 1 // Історія української музики ХХ століття : навч. посіб. : [для студ. муз. спец. ВНЗ] / О. Є. Верещагіна, Л. П. Холодкова. - К., 2010. – С. 74–80.

85.313(4УКР)

В 31

6. Виноградов Г. Про поліфонію п'ятої симфонії Б. Лятошинського / Г. Виноградов // Українське музикознавство : наук.-метод. міжвід. щорічник / АН УРСР, М-во культури УРСР ; [редкол.: М. М. Гордійчук та ін.]. - К., 1972. – Вип. 7. – С. 119–143.

85.31(4УКР)я54

У 45

7.Водяний Б. Лятошинський Борис // Короткий словник діячів української музичної культури / Б. Водяний, Г. Олексин, М. Ціж ; Всеукр. т-во "Просвіта" ім. Т. Шевченка. - Т., 1992. – С. 29.

85.31я2

В 62

8. Іщенко Ю. Тракткування диссонансу в оркестрових творах Б. лятошинського / Ю. Іщенко // Українське музикознавство : наук.-метод. міжвід. щорічник / АН УРСР, М-во культури УРСР ; [редкол.: М. М. Гордійчук та ін.]. - К., 1972. – Вип. 7. – С. 144–165.

85.31(4УКР)я54

У 45

9. Копица М. Д. Симфонии Б. Лятошинского: эпоха, коллизии, драматургия : исследование / М. Д. Копица. - К. : Муз. Україна, 1990. - 132 с.

85.313(4УКР)-8

К 65

10. Борис Лятошинский : Воспоминания. Письма. Материалы. В 2 ч. Ч. 1. Воспоминания / сост.: Л. Н. Грисенко, Н. И. Матусевич. – К. : Муз. Украина, 1985. – 215 с.

85.313(4УКР)7

Л 97

11. Борис Лятошинский : Воспоминания. Письма. Материалы. В 2 ч. Ч. 2. Письма. Материалы / сост.: Л. Н. Грисенко, Н. И. Матусевич. – К. : Муз. Украина, 1986. – 248 с.

85.313(4УКР)7

Л 97

12. Лятошинский Борис Николаевич // Музыканты мира : библиогр. слов. / сост. : М. В. Есипова, О. В. Фраёнова. - М., 2001. – С. 259.

85.313(0)-8я21

М 89

13. Лятошинский Борис Николаевич // Музыкальный энциклопедический словарь / редкол.: Г. В. Келдыш [и др.]. - М., 1991. – С. 316.

85.31я2

М 89

14. Лятошинский Борис Николаевич // Музыкальная энциклопедия. Т. 2 / гл. ред. Ю. В. Келдыш. - М., 1974. – Т. 2. – С. 371–374.

85.31я2

М 89

15. Марценківська О. В. Переосмислення романтичних традицій у фортепіанній та камерно-інструментальній творчості Б. Лятошинського : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Марценківська О. В. ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. - К., 2011. - 20 с.

17.00.03/85

М 29

16. Марценківська О. Учитель та учень (Р. М. Глієр та Б. М. Лятошинський) [Електронний ресурс] / О. Марценківська // Київське музикознавство : зб. наук. пр. / голов. ред. В. І. Рожок. – К., 2013. – Вип. 47. – С. 263–277. – Режим доступу : <http://glierinstitute.org/ukr/digests/047/28.pdf> . – 22.12.14. – Назва з екрану.

17. Молчанова Т. Час, втілений у музиці / Т. Молчанова // Дзвін. – 1999. – № 8/9. – С. 123–124.

18. Музичне мистецтво : про творчу спадщину Б. Лятошинського // Українське мистецтво у полікультурному просторі : навч. посіб. / М-во освіти України ; за ред. О. П. Рудницької. - К., 2000. – С. 97–98.

85.03(4УКР)я7

У 45

19. Новакович М. Знакова природа музики Бориса Лятошинського / М. Новакович // Музикознавчі студії Інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки

України [та ін.] ; [редкол.: В. І. Рожок та ін. ; упоряд. О.І. Коменда]. - Луцьк, 2009. - Вип. 4. - С. 4-19. - Бібліогр.: с. 18-19.

85.31

М 89

20. Рудницький А. Лятошинський Борис / А. Рудницький // Енциклопедія українознавства / голов. ред. В. Кубійович. – Л., 1994. – Т. 4. – С. 1402–1403.

92.0:63

Е 68

21. Старюченко Н. Діалог музики і слова в камерно-вокальних творах Б. Лятошинського / Н. Старюченко // Музикознавчі студії Інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України [та ін.] ; [редкол.: В. І. Рожок ; упоряд. О. І. Коменда]. - Луцьк, 2010. - Вип. 6. - С. 53-59. - Бібліогр. : 5 назв.

85.31

М 89

22. Степанченко Г. Ансамбль класичної музики імені Бориса Лятошинського (40 років творчого шляху) / Г. Степанченко // Музика. - 2013. - № 6. - С. 14-15.

23. Фильштейн С. Лятошинский Борис Николаевич (1895–1968) / С. Фильштейн // Творческие портреты композиторов : популярный справочник. – М., 1990. – С. 214–216.

85.31

Т 28

24. Хинкулова Н. Мир высокого гуманизма : [о творчестве Б. Лятошинского] / Н. Хинкулова // Радуга. – 1985. – № 2. – С. 135–137.

25. Царевич І. Камерно-інструментальні ансамблі Б. Лятошинського, створені у 20-х роках / І. Царевич // Українське музикознавство : наук.-метод. міжвід. щорічник / АН УРСР, М-во культури УРСР ; [редкол.: М. М. Гордійчук та ін.]. - К., 1972. – Вип. 7. – С. 103–118.

85.31(4УКР)я54

У 45

26. Шамаєва К. З епістолярної спадщини Бориса Лятошинського / К. Шамаєва // Записки Наукового товариства ім. Шевченка : [зб. наук. пр.] / Наук. т-во ім. Шевченка ; [ред.: О. Купчинський, Ю. Ясиновський]. - Львів, 1996. – Т. 232 : Праці Музикознавчої комісії. – С. 353–359.

85.31

З-32

Борис Миколайович Лятошинський (1895-1968) : персон. бібліогр. пам'ятка / Східноєвроп. нац. ун-т, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2014. - (Творчі портрети українських композиторів ; вип. 1). - 26 назв.